

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cornelii Jansenii Ipreensis Episcopi Augustinus Europaeus
Perperam Dictus**

Wavre, Philippus van

Antverpiae, 1709

Sect. I. Sensus obvius damnatus non est Lutheranus, aut Calvinianus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39351

SECTIO PRIMA.

Sensus obvius damnatus non est Lutheranus aut Calvinianus ut vult Arnaldus.

Arnaldus post citatam Propositionem primam, & signanter postremam periodum: *In questione Deest quoque Gratia, qua possibilia fiant, subiungit: juris scđt. 4.* quod universè sumptum Calvini hæresim representat, & S. S. Concilij anathemate damnatum: Si quis dixerit Praecepta homini etiam justificato & sub gratia constituto, esse ad observandum impossibia, anathema sit. Ex quo, inquit Dissertatione de Gratia efficaci Constitutionis Innocentij X. intelligi. *Diss. p. 4.* gentia pender ipsis adversariis patentibus, qui illa art. 13. ipsius verba (ante damnatam declaramus) ad Concilium Tridentinum referunt. At si Arnaldi adversarii id falsi sint, non censeo equidem fatendum.

Et loco prius citato id probatum venit. *Summus Pontifex cum primam propositionem damnaret clare innuit, non à se alio sensu acceptam; cum dicat propositionem se damnare jam anathemate damnatam, nimirum in Concilio Tridentino; ANATHEMATE DAMNATAM ET HÆRETICAM DECLARAMUS.* Certum est autem, etiam teste Bellarmino Cardinali, non aliud anathemate hoc Tridentino perculsum, quam quod hæretici asserebant, numquam Justis eam adesse gratiam quā divina præcepta implere possent; sed quidquid agerent illi sanctius, id pro peccato vel lethali vel certè veniali, habendum esse. Ideò dicit: Sub eadem litterali significatione primam propositionem Lutheranorum & Calvinistarum hæresim comprehendere, numquam à Justis mandata Dei servari docentium quæcumque illis ea servandi voluntas sit; utcumque Spiritu Dei adjuventur, ait Calvinus. Sed his repugnat.

Pri-

220 LIBER SECUNDUS

Primò quod Innocentius X. hanc propositiōnem damnaverit ut excerptam ē libro Jansenii cui titulus *Augustinus*, & quidem in sensu ab eodem Cornelio Jansenio intento; ut qui Jansenius Lutheranorum vel Calvinistarum sensui non consensit in libro præmemorato.

Aſſumptum claret, quia Jansenius dumtaxat de imperfecte conantibus ac parvâ voluntate volentibus parvamque, qualem S. Petrus habuit ante lapsum, Charitatem habentibus loquitur dum Præcepta illis impossibilia afferit: & hoc confirmat ex eo quod juxta S. Augustinum & Tridentinum etiam justi aliquando non possunt quod volunt, & ideo petunt, ut possint, & si Deus exaudiat, Deus adjuvat ut possint. Exaudiiri verò eos qui sic petunt, & tantum petunt, quantum restanta petenda est. Adeoque admittit orandi gratiam occulto judicio justis aliquando subtrahi, ac sic pro illo tempore Præcepta Dei impossibilia fieri. Imò Perfectissimam in quibusdam possibilitatem admittit cap. 15. ejusdem libri 3. de gratia Christi Salvatoris: Quartò compleſſimè dicimur posſe, quando Sancti Spiritus inspiratione ſic voluntas præparatur, ut non nude poſſet, ſed etiam velit. Tali gratiâ non ſolum poſſe, ſed etiam ipsum agere adjuvatur. Dat enim non ſolum poſſe ſi velis, ſed & velle quod potes. Hoc poſſe numquam habetur, niſi quando reipsa quoque agitur, & eſt proprius effectus non fidei, aut Charitatis seu bona voluntatis habitualis, ſED ILLIUS GRATIA AC-TUALIS, QUAM CHRISTUS ATTRULIT HOMINIBUS INFIRMIS PER CRUCEM SUAM. Non igitur Jansenius cum Calvinō vel Luthero docuit aliqua præcepta homini justificato ſub quacumque gratia conſtituto eſſe impossibilia (nam ſub magnâ gratiâ afferuit omnia etiam maxima & gravilſima præcepta eſſe poſſibilia) ſed tantum parvâ gratiâ

pag. 340.

gratiâ parvisque & nondum proiectis Charita-
tis Lacertis roborato.

Quod verò nunc spectat Innocentii X. men-
tem , constat eum , propositionem non ut avul-
sam ab Authore , prout multæ damnari assolent ,
sed ut Janseniani voluminis germanam sobolem
peremisse. Nam agit de propositionibus , de
quibus occasione libri Janseniani in Gallia con-
troversia fervebat : Verba Pontificis sunt : Cum
occasione impressionis Libri , cui titulus Augustinus
Cornelii Jansenii Episcopi Irenensis , inter alias ejus
opiniones , orta fuerit , Præsertim in Galliis , con-
troversia super quinque ex illis , complures Gallia-
rum Episcopi apud nos institerunt , ut easdem propo-
sitiones nobis oblatas expenderemus , ac de unaqua-
que earum certam ac perspicuam ferremus senten-
tiam . Quod autem quinque illæ propositiones
& quoad sensum , & quoad litteram respectivè
discussæ fuerint , an Janseniano Libro nativè es-
sent ; testatur nobis ejusdem Apostolicæ sedis
Antistes & successor , ut oculatus gestorum re-
stis . Ita namque præfatur adversus eos , qui
aliorsum torquebant Propositionum istarum sen-
sum Alexander Papa VII. Cum autem , sicut ac-
cepimus , nonnulli iniquitatis filij prædictas quin-
que propositiones , vel in libro prædicto Cornelij Jan-
senij non reperiri , sed fictè & pro arbitrio compo-
sitæ esse vel in sensu ab eodem intento damnatae
fuisse , asserere magno cum Christi fidelium scandalo ,
non reformident ; Nos qui omnia , quæ in hac re gesta
sunt , sufficienter , & attentè perspeximus , utpote ,
qui ejusdem Innocentij Prædecessoris jussu , dum
adhuc in minoribus constituti , Cardinalis munere
fungeremur , omnibus congressibus interfuiimus , in
quibus Apostolica Authoritate , eadem causa discussa
est , eâ profecto diligentia , quâ major desiderari
non posset , quamcumque dubitationem super præmis-
sis

222 LIBER SECUNDUS

sis imposterum auferre volentes, ut omnes Christi fideles in ejusdem fidei unitate sese contineant, ex debito Pastoralis officij, ac maturâ deliberatione, præ-insertam Innocentii Praedecessoris nostri constitutionem, declarationem, & definitionem harum serie confirmamus, approbamus, & innovamus, & quinque illas propositiones ex Libro præmemorato Cornelii Jansenii Episcopi Irenensis, cui titulus est Augustinus, excerptas, ac in sensu ab eodem Cornelio Jansenio intento damnatas fuisse declaramus, & definimus, ac ut tales, in iusta scilicet singularis nota, &c. Delinde CORNELII JANSENII HÆRESIM, in Galliis præsertim, serpentem, ab Innocentio X. fel: recordationis Praedecessore ferè oppressam dicit. Sed, cum ad instar Colubri tortuosi, cuius caput attritum est, in varios gyros, & Cavillationum deflexus iret, formulam ob omnibus Archiepiscopis, nec non aliis quibuscumque Ecclesiastici ordinis, tam Regularibus, quam sacerdotalibus, etiam Monialibus, doctoribus, & Licentiatis, aliisque Collegiorum Rectoribus ac Magistris subscribendum mandavit. Formula seu formulare notum est: Ego Constitutioni &c.

Ex quibus liquet non Lutheranam aut Calvinianam, sed Jansenianam è libro Cornelii Jansenii excerptam hæresim ab Innocentio X. fuisse damnatam, prout hic successor Alexander VII. & subsequentes damnatam indissolubili confessione damnaverunt. Qui si quid in facti hujus quæstione (quod verendum non erat) dubitatis invenissent, omissò Jansenii nomine, propositiones illas famosas perstrinxissent. At cum secus acciderit, tolerandi non sunt qui damnatam propositionem Luthero & Calvino transcribunt, ut novam Jansenio hæresim abjudicent contra sedis Apostolicæ scita toties in Jansenium pii, & in Apostolicam Cathedram sive in Sanctum Petrum injurii.

Neque

DE PROPOSITIONE I. 223

Neque obviant Arnaldi argumenta. Primo quia propositio Jansenii cum non dicat omnia præcepta sunt impossibilia, sed aliqua, neque justis omnibus, sed conantibus & volentibus secundum præsentes vires, esto ad Librum Jansenii non respiceretur, à Lutherano & Calviniano errore dispisci poterat; cum hic justos omnes complectatur, quantumcumque volentes & per gratiam efficacissimam conantes.

Secundo quia nullo indicio claret Innocentius X. ad Lutheranos aut Calvinianos reflexisse; sed potius ad Librum Cornelii Jansenii. Damnat quidem propositionem, ut damnatam; sed non dicit à Concilio Tridentino.

Nam & Concilium ipsum à Patribus damnatam asserit vocem *impossibilitatis justificato attributam*. Sicut igitur Tridentinum damnavit in Luthero & Calvino impossibilitatem Præceptorum respectu justorum omnium sub quocumque gratiæ præsidio constitutorum quia similem loquendi duritiem a Patribus damnatam novit; ita & Innocentius X. in Jansenio similem rigorem, seu *impossibilitatem*, licet alio sensu intellectam damnare potuit. Adversarii Arnaldi qui Jansenium ad Tribunal Tridentinum revocant, alijud in Concilij sensu à Lutherano & Calviniano dogmate disjunctum fortè invenérunt, unde justis gratiam non deesse adstruerent. Si quidem Augustini sententia, *Deus impossibilia non jubet* à Tridentino assumpta & contra Manichæos vera est, & contra Pelagianos non absolutam, sed respectivam objicientes impossibilitatem. Quantum debellat primos, tantum postremos expugnat: atque ita etiam Janseniana impossibilitas illic vapulat. Et hoc fortè in Jansenio temerarium dicitur, quod temerariâ voce illâ usus sit *impossibilia*.

Et

Et fortasse accidit , quod ante Alexandri VII. declarationem multi existimarent , Pontificem Innocentium X. ad Tridentini Anathema respicere cum Arnaldo in quæstione juris Seçt. 3. ubi ait : *Cum Innocentius X. primam propositionem proscribat sub Anathemate damnatam , omnesque consentiant ad Tridentinum Anathema alludere &c.* Sed excusandi non sunt ; quia Innocentius X. in alio Brevi ad Episcopos Galliæ anno 1654. declarat : *damnavimus in 5 Propositionibus Jansenii doctrinam ejus Libro contentam.*

SECTIO III.

Prima propositio non est etiam damnata in sensu quem legitimè sumpta non habet , sed malignè affingi posset ut voluit tripartita sensuum distinctio Innocentio X. exhibita anno 1653. relata in Panegyri Ianseniana Pag. 105.

ORatores Galliæ qui Jansenii causam tuiti sunt , exhibuerunt triplicem sensum propositionis primæ , unum qui malignè Propositioni affingi posset ; alterum verum , ut putabant , Jansenii sensum ; tertium primæ propositioni contrarium . Primum censuere Calvinianum aut Lutheranum , & à Concilio Tridentino datum : medium in Augustino fundatum , atque à Concilio Tridentino definitum : tertium quem Molinianum aiebant , esse Pelagianum vel Semi-pelagianum .

Juxta primum sensum propositio formata sic sonat : *Justis omnibus quantumlibet voluntibus &*

conantur